

Heiki Vilep

UNE-MATI VÄGA VIIMASED KIIKSULOOD

Autoriõigus teosele © Heiki Vilep
www.vilep.ee

ISBN 978-9908-9868-0-7

Toimetas Maarja Valk
Kujundas Heiki Vilep
Küljendas Margus Nõmm
Kirjastas Jutupesa
Trükkis Greif

Eriline tänu: Helen Bernštein, Maarja Valk, Auli Vilep jt,
kes neid jutte mustandina lugesid ja arvamust avaldasid.

Sokiakadeemia

Aaron otsis oma teist sokki.

Ta vaatas voodi alla, kapi taha ja padjapüüri sisse.

„Kadunud,“ ütles ta.

„Sokid ei kao,“ lausus Une-Mati. „Nad lähevad ära.“

„Kuhu?“

„Mõni läheb diivani taha. Mõni pesumasinasse.

Mõni Sokiakadeemiasse.“

„Sokiakadeemiasse?“

Une-Mati istus voodiservale.

„Selle asutas Albert,“ ütles ta. „Tal oli kolm tuhat seitsesada kaheksateist üksikut sokki.“

„Miks tal nii palju oli?“ küsis Kriipi.

„Sest teised inimesed kaotasid neid.“

Une-Mati sättis end mugavamalt istuma ja hakkas jutustama:

„Albert leidis sokke bussidest, saunadest, parkidest ja tänavatelt. Ta viis need vanasse raamatupoodi, kus enam raamatuid ei müüdud.

Iga sokk sai numbri.

„Sokk number 1847,“ kirjutas Albert. „Sinine. Suurus 43. Leitud bussijaamast.“

„Ja see on kõik?“ küsis sokk number 1847.

Albert pillas pliiatsi maha.

„Kas sina rääkisid?“

„Mina olen käinud kolm korda Riias, näinud kahte pulma ja päästnud suure varba külmumisest. Ja sina kirjutad ainult: sinine.“

„Ma ei teadnud, et sokid räägivad.“

„Sa pole küsinud.“

Kohe hakkasid rääkima ka teised sokid.

„Mina olin haiglas!“

„Mina jooksin maratoni!“

„Mina olen villane, mitte lihtsalt paks!“

Albert avas sülearvuti ja hakkas kirjutama.

Esimesena jutustas oma elust sokk number 1847.

Tema memuaaride pealkiri oli „Minu elu vasakus jalas“.

„Aga sa olid ju mõnikord paremas ka,“ ütles Albert.

„Ära sega kirjanikku,“ pahandas sokk.

Raamat sai kuulsaks.

Seejärel kirjutas üks vana villane sokk raamatu „Kolmkümmend aastat põõningul“.

Üks roosa sokk kirjutas armastusloo oma kadunud paarilisest.

Üks spordisokk kirjutas kolmsada lehekülge memuaare ja väitis, et see oli lühijutt.

Inimesed tulid sokke kuulama.

Vana raamatupood nimetati Sokimuuseumiks.

Muuseumi saabusid filosoofid.

Üks filosoof küsis:

„Kas üksik sokk on poolik sokk?“

„Ei,“ vastas roheline sokk. „Ta on üks sokk.“

Teine filosoof küsis:

„Kui sokil on kannas auk, kas ta on ikka seesama sokk?“

„Kui filosoofil on pükstes auk, kas ta on ikka seesama filosoof?“ küsis sokk.

Filosoof läks koju.

Siis saabusid lembekirjanikud.

„Mis on armastus?“ küsis üks neist.

„See on siis, kui teine sokk ei naera su aukude üle,“ vastas hall sokk.

„See on siis, kui teine jätab sulle saapas ruumi,“ ütles triibuline sokk.

„See on siis, kui teid pestakse samas masinas ja kumbki ei hakka teist enda värvi värvima,“ ütles valge sokk.

Lembekirjanikud kirjutasid kõik üles.

Järgmisel aastal ilmus kakskümmend armastus-

romaani, kus inimesed lubasid teineteist mitte enda värvi värvida.

Sokimuuseumis hakati korraldama loenguid.

Esmaspäeval õpetati paarilisust.

Teisipäeval kadumist.

Kolmapäeval sokiauke.

Neljapäeval seda, miks pesumasinast tuleb alati üks sokk vähem välja.

Reedel vaieldi.

Kõige rohkem vaieldi selle üle, kas sokk vajab jalga või jalg sokki.

Ühel päeval tuli muuseumisse komisjon.

Komisjon kuulas loenguid, luges sokimemuaare ja jälgis, kuidas kaks põlvikut vaidlesid põlvede olemasolu üle.

„See pole enam muuseum,“ ütles komisjon.

„See on õppeasutus.“

Ukse kohale pandi uus silt:

SOKIAKADEEMIA

Albert määrati rektoriks.

Sokk number 1847 sai mälestusteaduse professoriks.

Roheline sokk hakkas õpetama iseseisvust.

Hall sokk õpetas armastust, kuni tema paariline välja ilmus ja nad tülli läksid.

Sokiakadeemia sai nii kuulsaks, et sinna toodi sokke kogu maailmast.

Üks sokk oli käinud kõrbes.

Teine põhjapoolusel.

Kolmas väitis, et oli kosmoses, kuid Albert leidis tema seest hinnasildi, mis näitas, et ta oli olnud poes müügil.

Sellest hoolimata avati akadeemias sokiplaneetide uurimise osakond.

Esimene küsimus oli:

„Kas tulnukatel on jalad?“

Teine küsimus oli:

„Kui neil jalgu pole, kuhu nad sokid panevad?“

Kolmanda küsimuseni ei jõutud, sest professor kadus ära.

„Kuhu ta läks?“ küsis Albert.

„Võib-olla sokiplaneedile,“ ütles sokk number 1847.

„Võib-olla pesumasinasse,“ ütles hall sokk.

Mõlemad variandid kanti teaduslikku aruandesse ja moodustati kadunud professori otsingukomisjon.“

Une-Mati lõpetas jutustamise.

Kriipi tõmbas voodi alt välja Aaroni kadunud soki.

„Siin ta on.“

Aaron võttis soki enda kätte.

„Kas sa käisid Sokiakadeemias?“ küsis ta.

Sokk ei vastanud.

„Kas said professoriks?“

Sokk ei vastanud.
„Kas nägid sokiplaneeti?“
Sokk ei vastanud ka sellele.
Aaron tõmbas soki jalga.
See oli sokk nagu sokk ikka.
Pärast kõike, mida Une-Mati oli rääkinud, mõjus see
nagu šokk.

Sisukord

Laenatud naeratus	3
Sokiakadeemia.	15
Taisi taimed	25
Vikerkaarepüüdja	35
Mees, kes ei suutnud hüvasti jätta	46
Unistuste pood.	53
Une-Matist	61

